

עפ"ת 33465/10/21 - מוחמד עבדאללה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ת 33465-10-21 עבדאללה נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 11151890271

בפני כבוד השופט עמית יורם צלקובניק
מערער מוחמד עבדאללה
נגד
משיבה מדינת ישראל
המערער על ידי ב"כ עו"ד פאדי אסעד
המשיבה על ידי ב"כ עו"ד גבי פאר

פסק דין

המערער ביקש להישפט בעקבות דוח שנמסר לו בגין שימוש בטלפון נייד שלא באמצעות דיבורית, בעת נהיגה ברכב משא רכין, ביום 31.5.20 בכביש 6 - עבירה לפי תקנה 28(ב)(1)(א) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961, ונקבע תחילה מועד לדיון ביום 22.7.2021 בבית המשפט לתעבורה בפתח תקוה בתתע 1777-07-21, שנדחה לבקשת ב"כ הראשון של המערער, ליום 29.9.21.

ביום 28.9.21 בשעת ערב, הודיע עורך דין אמיר סלאמה, ב"כ החדש של המערער, כי קיבל עליו את הייצוג, וביקש לדחות את מועד הדיון בשל טיפול שינים שהיה קבוע למערער במועד הדיון; בשל קיומם של דיונים מקבילים שהיו קבועים לב"כ המערער, ובשל הצורך לצלם את חומר הראיות ולבוא בדברים עם התביעה. בבוקרו של הדיון (שעה 08:31) וכן בשעה 13:31 - כך על פי רישום הפקס שנשלח על ידי ב"כ המערער - הוגשו 2 בקשות נוספות לדחיית הדיון. ב"כ המערער טען כי הגיש בקשות דחיה נוספות, 8 בקשות סה"כ, ואף פנה למרכז המידע של הנהלת בתי המשפט, אולם לא הצליח לקבל מענה בעניין הטיפול בבקשותיו.

בדיון שהתקיים ביום 29.9.21 (בשעה 15:23), (בפני כב' השופט ט' פרי), לא התייצבו המערער ובא כוחו, והמערער נדון בהיעדרו, לאחר שנקבע כי "הוזמן כדין אך לא התייצב". המערער הורשע בעבירה שיוחסה לו, ובגזר הדין צוין כי מדובר בנהג שצבר לחובתו 280 הרשעות תעבורה קודמות, בהן 20 עבירות קודמות של שימוש בטלפון שלא כדין, וכי קיים היבט מחמיר נוסף בכך שמדובר בנהג רכב כבד.

על המערער הוטל קנס בסך של 10,000 ₪, פסילה בפועל למשך 12 חדשים, ופסילה מותנית בת 6 חדשים למשך 3 שנים.

ביום 30.9.21 הגיש עו"ד סלאמה בקשה לביטול פסק הדין. נטען כי נשלחו 8 בקשות דחיה שלא כולן נקלטו בתיק בית המשפט, וכי ב"כ המערער אף עמד בקשר טלפוני עם מרכז המידע; עוד נטען כי לב"כ המערער היו קבועים דיונים בבתי משפט אחרים, וכי המערער קיבל טיפול במרפאת שיניים, וצורף אישור רפואי של רופא השיניים. בנוסף נטען כי המערער כופר בביצוע העבירה, וכי העונש שהוטל עליו מחמיר מאד, ויש בו כדי להביא לקיפוח פרנסתו לתקופה ממושכת נוכח עיסוקו בנהיגה. בבקשה נוספת מיום 5.10.21 טען ב"כ המערער כי דוח העבירה שהוגש רצוף "כשלים ראייתיים"; לא פורט כיצד נשמר קשר העין, מהו סוג הטלפון בו מדובר, מה היה מצב התנועה, מה היה מקום העצירה של הרכב. כן צוין כי המערער כפר מיידית בפני השוטר בביצוע העבירה.

בהחלטות שניתנו על ידי בית משפט קמא בימים 30.9.2021 ו- 11.10.2021 צוין כי בקשת הדחייה הוצגה רק ביום 30.9.21, לאחר שהדיון כבר התקיים; כי התיק נדון בשעה 15:30 אולם בקשת הסניגור נקלטה רק בשעה 18:14; עוד פורט כי **"בתאריך 30.9.21, יום לאחר מועד הדיון, נקלטו בשעה 10:21 ובשעה 13:20 בקשות זהות מאת ב"כ המבקש. לבקשות צורף יפוי כח אשר נחתם, לכאורה, ביום 29.9.21"**. בית המשפט קמא קבע בנוסף, כי גם אם היתה מתקבלת הטענה כי הבקשות הוגשו בזמן, אין בכך כדי לסייע למערער, שכן **"עשה דין לעצמו"**, ולא התייצב לדיון מתוך הנחה שבקשתו תתקבל **"באופן אוטומטי"**, ובלא שהתקבלה על כך החלטה מטעם בית המשפט.

עוד נקבע כי לא הוצגה **"סיבה אובייקטיבית"** לאי ההתייצבות המערער. באשר לטיפול השיניים צוין, כי צורף אישור, הנחזה להיות אישור רפואי חתום על ידי רופא שיניים, **"אישור בלתי קריא בעליל"**, שאינו ערוך לפי פקודת הראיות; לא פורט מהו הטיפול שניתן, וצוין באישור כי **"צפוי"** כאב שיניים, ואולם אין באמור כדי להעיד על כך שהמערער לא יכול היה להתייצב לדיון.

טענת המערער באשר לעיוות הדין נדחתה אף היא. נקבע כי המערער כפר באופן סתמי באשמה, ועולה מהדוח כי **"... נראה, בבירור, על ידי שוטר הרכוב על אופנוע משטרתי, מחזיק בטלפון נייד ביד שמאל, כאשר הטלפון מוחזק על גלגל ההגה. השוטר מציין מפורשות את צבע מכשיר הטלפון וכן מציין כי הבחין (במערער) מעביר את הטלפון מידו השמאלית לימנית. עוד מציין השוטר כי היה בקשר עין רצוף עם (המערער) עד לעצירתו"**. נקבע בנוסף, כי נוכח עברו התעבורתי, המערער מהווה בנהיגתו **"פצצה מתקתקת"**, ויש להרחיקו מהכביש לתקופה ממושכת.

המערער השיג על החלטת בית משפט קמא, ומבקש להורות על ביטול פסק הדין או לחלופין להתערב התערבות מקלה בעונש שנגזר בדרך ביטולו של עונש הפסילה בפועל, והפחתת הקנס.

ב"כ המערער עו"ד סלאמה, חזר בהודעת הערעור שהגיש, על עיקר הטענות שעלו בבית משפט קמא, והלין על כך שבית משפט קמא לא התייחס בהחלטתו למכלול הפניות שהופנו על ידו לבית המשפט לצורך דחיית הדיון, לנסיבות הרפואיות, ולכך שהיו קבועים לו דיונים מקבילים. נטען בנוסף, כי ביום הדיון, בשעה אליה זומן המערער, היו קבועים להקראה בפני בית משפט קמא 17 תיקים נוספים, וכי בנסיבות אלה, סביר היה להניח כי הבקשה לדחיית הדיון הייתה מתקבלת, אם זו היתה מובאת בפני בית משפט קמא. עוד נטען כי למערער טענות הגנה כבדות משקל כנגד הדוח, וכי סיכויי הרשעתו נמוכים.

באשר לעונש צוין, כי המערער הוא שביקש להישפט בגין העבירה, שהקנס המקורי עליה הינו 1000 ₪. בית המשפט לא קבע בגזר הדין מתחם ענישה ולא התחשב בפסיקה הנוהגת במקרים אחרים, בהם הוטלו עונשים קלים בהרבה, והעונש שהוטל קשה ובלתי מידתי. עוד צוין כי לחובת המערער הרשעות "טלפון" ישנות, וכי רק שתיים מהן נעברו בשנים 2019-2020.

בין לבין, לאחר הגשת הודעת הערעור, הוחלף ייצוגו של המערער פעם נוספת. ב"כ הנוכחי של המערער, עו"ד **פאדי אסעד**, טוען כי המערער הסתמך על דברי עו"ד סלאמה שאמר לו כי הדיון בבית משפט קמא יידחה, וכי לא הבין את משמעות היעדרותו מהדיון. עוד נטען כי המערער היה תחת השפעת משככי כאבים בשל טיפול שיניים, וביקש להימנע מנסיעה מ"הצפון למרכז". בסעיף 4 ל"השלמת טיעון" ציין ב"כ המערער כך: **"למעשה המערער היה בטוח כי הוא לוקח החלטה נכונה בנסיבות, הוא היה לאחר טיפול שיניים...סוכם מול בא כוחו כי תוגש בקשת דחיה כאשר לא הוסבר לו מה משמעות היעדרות ואף למעלה מכך נאמר לו כי ההערכה שהדיון יידחה"**.

עו"ד אסעד הציג בנוסף, התייחסות בכתב של עו"ד סלאמה, לפיה המערער **"פנה למשרדנו ביום 28.9.21 בשעות הערב וביקש לייצגו בתיק שהיה קבוע ליום 29.9.21...."**, המערער **"התלונן על כאבי שיניים חזקים שמשפיעים על תפקודו ואמר שיעביר אישור מרופא מוסמך...משרדנו הודיע למר עבדאללה כי יוכל להגיש בשמו בקשת דחיה, ואכן הוגשה בקשה ראשונה באותו יום מיד 28.9.21 - וב"כ המבקש העריך כי הבקשה תתקבל לאור הנסיבות הנ"ל ולאור העובדה כי למשרד היו דיונים במקביל בבתי משפט שונים ולאור העובדה כי התיק הינו תיק חדש שנפתח ב- 7/2021"**.

בנוסף טען ב"כ המערער, כי גם אם לא נרשמו במפורש בהתייחסותו של עו"ד סלאמה המילים - **"הבטחתי ללקוח"**, אין בכך כדי להמעט ממשקל הטענה. **"הערכתו של בא כוחו הקודם שהדיון יידחה לאור כל הנסיבות המתוארות במכתבו נמסרה למערער ועל סמך זאת הוא החליט שלא להתייצב, מבחינתו העניין מטופל ואין הוא נדרש להתאמץ להגיע לדיון לאחר טיפול שיניים הגם שיכל לעשות זאת"** (סעיף 9 להשלמת טיעונים; ההדגשה אינה במקור).

עוד נטען כי גם אם תידחה הטענה בדבר ההצדקה לאי ההתייצבות, הרי שלנוכח הסתמכות המערער על דברי בא כוחו, ולנוכח הטענות כנגד הדוח, הרי שמתקיים חשש לעיוות דין, וכי עניינו של המערער דומה לנסיבות המיוחדות שנדונו באותם מקרים בהם הותר למערערים לחזור בהם מהודאתם למניעת אפשרות של הרשעה בהודאת שווא, וכי הוגנות ההליך צריכה לגבור על עקרון סופיות הדיון גם בעניינו של המערער.

באשר לעונש נטען כי ייגרם למערער נזק בלתי הפיך, כמי שמתפרנס מנהיגת משאית, ואין לו כל ידע במקצוע אחר. עוד נטען כי העונש חורג מהמתחם אותו הציב המותב עצמו בגין אותה עבירה, בתיקים אחרים בהם הוא דן - פסילה בפועל עד 3 חדשים (תתע 16-03-1939; תתע 66-11-2330), וכי העונש שהוטל נועד לצורכי הרתעת הכלל, ולא ניתנה למערער כל אפשרות להתגונן.

ב"כ המשיבה טוען מנגד, כי מהאישור הרפואי שהוצג עולה, כי המערער עבר טיפול שיניים ביום 28.9.21 ולא ביום הדיון עצמו כנטען בבקשה שהוגשה לבית משפט קמא, וכי היו צפויים כאבי שיניים, ולא היה בכך כדי למנוע התייצבות. חרף שעת הדיון המאוחרת לא התייצבו המערער ובא כוחו בבית המשפט, והמערער אינו יכול לצאת פטור מחובת התייצבות

בלא שניתנה קודם לכן החלטת בית המשפט בעניין, והאחריות מוטלת בראש ובראשונה על המערער. עוד צוין כי המערער חתם על יפוי כוח באותו יום, ועל תצהיר ביום 1.10.21 ומכאן שיכול היה להתייצב גם לדיון.

ב"כ המשיבה הפנה לדוח העבירה המפורט, ועמד על כך שהטענות שנטענו נגד דוח העבירה נטענו בעלמא. עוד מפנה המשיבה לפסקי דין שונים בהם הוטלו בגין עבירה דומה, עונשי פסילה עד 6 חודשים בפועל, לעיתים תוך הפעלה במצטבר של עונשי תנאי קודמים (רע"פ 7223/06 יולזרי נ. מ"י, 12.9.2006, להלן - עניין יולזרי; רע"פ 2575/17 רון גיאר נ. מדינת ישראל, 6.9.2017; רע"פ 9284/06 אלי זק נ. מדינת ישראל, 21.11.2006; רע"פ 7382/20 ניסים אקוקה נ' מדינת ישראל, (10.11.2020), להלן - עניין אקוקה). נטען, כי בעניינו של המערער עולה כי עברו מחמיר יותר ביחס למקרים שנדונו בפסיקה ולחובתו 280 הרשעות קודמות מהן 20 הרשעות בעבירות דומות. עוד צוין כי המערער עבר עבירות תעבורה נוספות בתקופה שנקפה. לדעת המשיבה ניתן לקבוע מתחם עונש שבין פסילה על תנאי ועד 10 חודשי פסילה, עם עונשים נלווים, וכי נוכח עברו של המערער ולאור הוראת סעיף 40 לחוק העונשין, ניתן לחרוג לחומרה ממתחם העונש, משיקולי הרתעת הרבים והרתעתו של המערער.

לא ראיתי מקום להתערב בפסק דינו של בית משפט קמא בסוגיות אי ההתייצבות והחשש לעיוות דין נוכח ההרשעה.

אין חולקין כי ב"כ המערער הגיש בקשות לבית משפט קמא לדחיית הדיון, ואולם נוכח עיתוי הגשת הבקשות בערבו של יום הדיון או ביום הדיון עצמו, אלה לא הגיעו לידי המותב על אף שהדיון נערך בשעה מאוחרת יחסית. עם זאת, בא כוחו דאז של המערער עו"ד סלאמה, לא יכול היה לפטור עצמו מהתייצבות לדיון בשל עצם הגשת הבקשות לדחיה או להניח כי אלה תתקבלנה בשל שיקולים מנהליים של המותב, וכבר נפסק כי משהוגשה בקשה לדחיית הדיון על המבקש לבדוק את ההחלטה שהתקבלה בה, וכי "אין... לקבל את הטענה כי סבר לתומו שהבקשה תתקבל. האחריות בעניין זה מוטלת עליו ולא ניתן להגיש בקשה בבחינת "שגר ושכח". (רע"פ 823/21 עדנאן טאטור נ' מדינת ישראל, 8.2.21). (וכן ראו בעניין זה: רע"פ 222/13 עודה מחמוד נ. מדינת ישראל, (17.1.2013); רע"פ 1798/15 שירן עמי נ' מדינת ישראל, 20.4.2015; רע"פ 3313/17 מוחמד עאסלה נ' מדינת ישראל, (27.4.2017); רע"פ 849/22 גלאנו גוצ'יה נ' מדינת ישראל, (6.2.2022)).

עוד אוסיף כי נוכח הנאמר בתגובתו בכתב של עו"ד סלאמה שהוצגה בדיון בפניי, עולה כי המערער היה זה ששקל והחליט שלא להתייצב לדיון, נוכח אי התייצבות בא כוחו, והטענה בדבר מניעה פיזית להתייצב בשל השלכות טיפול השיניים לא היתה ממשית.

נוכח הפרוט המצוי בתיאור נסיבות העבירה בדוח השוטר, כפי שעמד על כך בית משפט קמא, לא מצאתי גם ממש בטענות הכלליות של המערער המתבססות על הנחה בלבד, כי השוטר לא הבחין באחיזת הטלפון, או בדבר קיום קשר עין, וכאמור קיים תיאור מדוקדק למדיי של ביצוע העבירה בדוח השוטר. משכך, אין אני רואה בסיס לחשש בדבר עיוות דין מטעם זה.

עם זאת מצאתי מקום לקבלת הערעור הנוגע לגזר הדין שניתן.

נסיבות העבירה שביצע המערער, שימוש בטלפון נייד בעת נהיגה ברכב משא בכביש 6, הינן חמורות מאד ויש בהן כדי להוות סיכון חמור לציבור כפי שעמד על כך בית משפט קמא. קביעת מתחם עונש המגיע להטלת עונש פסילה למשך מספר חודשים אינו מהווה חריגה קיצונית גם בגין "עבירה מסוג "ברירת משפט", כפי שנפסק בענין **אקוקה**. עם זאת, לצורך קביעת מתחם העונש, על פי סעיף 40ג(א) לחוק העונשין תשל"ז-1977, יש להתחשב גם ב"**מדיניות הענישה הנהוגה**", וסקירת הפסיקה עליה עמד ב"כ המשיבה מלמדת כי העונש החמור ביותר שהוטל עד היום על מבצע עבירה דומה - 6 חודשי פסילה בפועל וקנס בסך של 500 ₪ - נקבע בענין **יולזרי**, שלחובתו עמד "**עבר תעבורתי מכביד הכולל 135 הרשעות, ומתוכן 13 עבירות של שימוש בטלפון נייד בעת נהיגה**" (וכן השוו - ענין **אקוקה** בו אושרה פסילה למשך 4 חודשים וקנס בסך של 3000 ש"ח).

בחינת עברו של המערער מגלה אומנם "נפח" בלתי שגרתי של הרשעות קודמות בעבירות תעבורה, ועברו המכביד הצדיק החמרה ממשית בעונשו, אולם יש לציין בענין זה כי מדובר בעיקר בהרשעות בעקבות תשלום קנסות, והמערער נדון בעבר, בשנת 1993, בפעם היחידה, לעונש של פסילה בפועל למשך חודשיים ימים, בגין עבירת מהירות. עוד יש לציין כי נכונה הטענה כי רובן המכריע של ההרשעות הקשורות בשימוש בטלפון היו עד שנת 2010, וזאת בעקבות תשלום קנסות, ולא היה מוטל על המערער כל עונש פסילה מותנה בעת ביצוע העבירה.

נוכח האמור, יש בעונשים שהוטלו על המערער משום "קפיצת מדרגה" הן ביחס לעונשים שהוטלו עליו בעבר; הן ביחס לרמת הענישה הנהוגת בעבירה זו, ואף ביחס לעבירות תעבורה אחרות, המסתיימות לעיתים בגרימת תאונה ופגיעה בשל נהיגה בחוסר זהירות. ראוי היה להטיל על המערער ענישה הולמת, בגדרי המתחם, גם נוכח שיקולי הרתעת היחיד, וגם אם קיימים צורכי הרתעת הרבים מפני ביצוע עבירה חמורה זו, הרי שאין מקום "**לחולל "רביזיה קיצונית בענישה על גבו של נאשם אחד"** (ראו בענין זה, ע"פ 1964-20 מאנאמטו יצחק אספה נ' מדינת ישראל, 12.8.2020, פסקה 17).

נוכח האמור מקבל אני את הערעור, באפן שעונש פסילת הרישיון יופחת ויעמוד על 5 חודשי פסילת רישיון נהיגה בפועל. עונש הפסילה המותנה יהיה בן 3 חודשים ותקופת התנאי תהיה למשך 3 שנים, כפי שהורה בית משפט קמא; הקנס יופחת ויעמוד על סך של 4000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו, וישולם תוך 60 יום.

המערער יפקיד רישיון הנהיגה בבית המשפט לתעבורה עד יום 10.7.22 שעה 12:00.

מזכירות בית המשפט תעביר פסק הדין לידי הצדדים.

ניתן היום, כ"ד סיוון תשפ"ב, 23 יוני 2022, בהעדר הצדדים.